

**Gemeente
Haarlem**

Verbetervoorstel

Hulp aan kinderen in de maatschappelijke en vrouwenopvang

22 mei 2019

Marije Bekker en Agnes Becker
Jeugd, Onderwijs en Sport

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Aanpak	3
3.	Analyse per opvanglocatie	3
3.1	Vrouwenopvang Haarlem	4
3.1.1	Opvanglocatie	4
3.1.2	Hulp aan kinderen	4
3.1.3	Faciliteiten	5
3.1.4	Wat mist er nog?	5
3.1.5	Aanvullende afspraken	6
3.2	Maatschappelijke opvang Haarlemmermeer	7
3.2.1	Opvanglocatie	7
3.2.2	Hulp aan kinderen	7
3.2.3	Faciliteiten	8
3.2.4	Wat mist er nog?	8
3.2.5	Aanvullende afspraken	9
3.3	Maatschappelijke opvang Velserpoort	10
3.3.1	Opvanglocatie	10
3.3.2	Hulp aan kinderen	10
3.3.3	Faciliteiten	11
3.3.4	Wat mist er nog?	11
3.3.5	Aanvullende afspraken	13
4.	Conclusie en aanbevelingen	13
5.	Vervolg	14

1. Inleiding

Raadsleden Anne Sterenberg (VVD) en Pascal Spijkerman (D66) hebben een initiatiefvoorstel ingediend, die op 25 januari 2018 door de gemeenteraad in behandeling is genomen. Het initiatiefvoorstel vraagt om verbetering van de hulp en ondersteuning aan kinderen in de maatschappelijke en vrouwenopvang. Kinderen die in de maatschappelijke en vrouwenopvang verblijven vormen een kwetsbare groep. Wanneer deze kinderen in Haarlem verblijven, of wanneer het gaat om Haarlemse gezinnen, dan heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om goede hulp te bieden waar dat nodig is. Organisatorische, administratieve of financiële drempels mogen hulp en ondersteuning niet belemmeren.

Dit verbetervoorstel beschrijft de huidige stand van zaken in de verschillende opvanglocaties voor maatschappelijke- en vrouwenopvang. Daarnaast is er aandacht voor de verbeteringen die zijn ingezet, en eventuele aandachtspunten die er nog zijn, om hulp en ondersteuning aan de kinderen in opvang structureel te verbeteren.

Om het verbetervoorstel zo volledig mogelijk te laten zijn, is een aantal ontwikkelingen binnen de opvanglocaties afgewacht, zoals onder andere de uitwerking van de rol van CJG Kennemerland binnen de vrouwenopvang.

2. Aanpak

In het initiatiefvoorstel zijn de volgende ingrediënten voor goede hulp aan kinderen in de opvang benoemd:

1. Vanzelfsprekendheid van hulpverlening;
2. Ondersteunende aard van hulpverlening;
3. Hulpverlening op opvanglocatie geboden;
4. Inzet van een beperkt aantal 'gezichten'; expertise op het gebied van trauma, hechting en geweld;
5. Niet wachten op kindsignalen;
6. Het onderkennen van de grenzen van het eigen aanbod en doorverwijzen naar breder aanbod waar nodig/wenselijk.

Voorliggend verbetervoorstel schetst de huidige situatie in de verschillende instellingen aan de hand van deze ingrediënten. Per opvanglocatie wordt besproken op welke wijze en op welk moment er hulp aan kinderen wordt geboden. Daarnaast wordt besproken welke faciliteiten beschikbaar zijn voor kinderen om kind te kunnen zijn. Daarnaast wordt per opvanglocatie benoemd wat er nog ontbreekt, aan aanbod of bijvoorbeeld samenwerking. Tot slot wordt vooruit gekeken naar aanvullende afspraken die zijn gemaakt om de hulp en samenwerking rondom kinderen in de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang te verbeteren en worden aanbevelingen gedaan.

3. Analyse per opvanglocatie

De analyse is gebaseerd op interviews en latere besprekingen die hebben plaatsgevonden met uitvoerenden van de locaties, leden sociaal wijkteam, CJG-coaches en de betrokken managers. Omdat de opvanglocaties verschillende doelgroepen hebben, wordt elke opvanglocatie afzonderlijk besproken.

Vergelijking tussen de opvanglocaties is om deze reden ook minder relevant. Wel is belangrijk dat inzicht wordt gegeven in het aanbod dat er op elke afzonderlijke opvanglocatie wordt geboden, afgezet tegen de gewenste en noodzakelijke hulp en begeleiding aan kinderen die in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang verblijven.

3.1 Vrouwenopvang Haarlem

3.1.1 Opvanglocatie

In de verschillende opvanglocaties van de vrouwenopvang biedt de Blijf Groep directe hulp en ondersteuning op maat. Er zijn drie opvanglocaties voor crisisopvang in Amsterdam, Alkmaar en Almere waar zeven dagen per week, 24 uur per dag, personeel aanwezig is. Deze crisisopvang duurt maximaal zes weken; in uitzonderingsgevallen kunnen daar zes weken bij komen. Er zijn noodbedden, crisisopvang en begeleid wonen in Alkmaar, Amsterdam en Almere en begeleid wonen in IJmond, Wormerveer en Haarlem. De begeleid wonen locatie in Haarlem is voor vrouwen die eraan toe zijn om zelfstandiger te gaan wonen, maar nog wel behoefte hebben aan ondersteuning. De vrouwen wonen hier in groepsverband of in zelfstandige woonunits en verblijven hier gemiddeld zes tot negen maanden.

3.1.2 Hulp aan kinderen

Er is *vanzelfsprekend hulpverlening* op opvanglocatie in de vrouwenopvang. Moeder en kind(eren) komen binnen en hebben allereerst contact met de Blijf Groep waarbij de jeugdhulppartner op opvanglocatie (op dit moment Altra) wordt voorgesteld. Afhankelijk van de gezinssituatie vindt er een gesprek plaats waarbij zowel een medewerker van de Blijf Groep als van Altra aansluiten. Tijdens kantooruren is een medewerker van de Blijf Groep zelf aanwezig in de opvanglocatie. Buiten kantooruren kunnen de vrouwen de bereikbaarheidsdienst bellen. Dit zijn maatschappelijk werkers verbonden aan het Oranjehuis in Alkmaar. De maatschappelijk werkers werken met de cliënten volgens de Oranjehuis en Krachtwerk methodiek om hen te ondersteunen bij het weer zelfstandig oppakken van hun leven. Het gaat daarbij om verschillende leefgebieden, waaronder opvoeding. Ook is er groepsaanbod, en is inzet gericht op de groepsdynamiek op een opvanglocatie. Daarbij wordt er ook een groepsaanbod voor kinderen aangeboden; drama-therapeutisch programma 'Tijd voor Toontje' voor kinderen die een situatie van huiselijk geweld hebben meegemaakt. De Blijf Groep zet verder voor alle kinderen en alle moeders standaard het programma Veerkracht in, waarmee in groepssessies thema's worden besproken die te maken hebben met opvoeden, opgroeien en spelen. Daarbij wordt ingezet op het bieden van structuur en het werken aan stabiliteit binnen het gezin.

Medewerkers van de Blijf Groep geven aan dat kenmerkend voor vrouwen in de opvang is dat zij onder grote stress leven. Op het moment van verblijf in de opvang beschikken zij niet over het vermogen om zelf tot oplossingen te komen. Er is sprake van veel korte termijn oplossingen. Structurering is noodzakelijk. Van belang hierbij is, ook voor de kinderen, dat alle hulp zo dichtbij mogelijk wordt georganiseerd.

Er is flexibele inzet vanuit medewerkers van Altra *op de opvanglocatie aanwezig*, met beschikbaarheid over een ambulant jeugdwerker en gedragswetenschapper, waar nodig. De inzet van specialistische jeugdhulpverlening is afhankelijk van de vragen van het gezin, waarbij er altijd een eerste gesprek plaatsvindt met een medewerker van de Altra om dit te onderzoeken. Afstemming tussen de medewerkers van de Blijf Groep en Altra is cruciaal, en volgens de medewerkers bepalend voor passende hulpverlening aan zowel moeder en kinderen.

Vrouwen en kinderen die gebruik maken van de vrouwenopvang van de Blijf Groep verhuizen vaak binnen meerdere opvanglocaties van de Blijf Groep. Indien er bijvoorbeeld gebruik gemaakt wordt van crisisopvang in Amsterdam, en moeder en kinderen daarna naar begeleid wonen verhuizen in Haarlem, verhuist de specialistische jeugdhulpverlening voor de kinderen mee om zoveel mogelijk *continuïteit van het aantal vaste gezichten* te kunnen waarborgen. Dit kan worden geboden omdat Altra op alle opvanglocaties van vrouwenopvang aanwezig is.

In de samenwerking rondom een gezin, rondom de kinderen, is het Altra die bepaalt welke expertise er nodig is voor de kinderen, bijvoorbeeld op het gebied van trauma, hechting of geweld. De gedragswetenschapper is zelf op opvanglocatie aanwezig om deze hulpverlening te bieden. Als zij zelf de juiste expertise niet heeft schakelt zij een collega in. Binnen Altra is voldoende *expertise in huis op het gebied van trauma, hechting en geweld*. Er zijn binnen de opvanglocatie in Haarlem modules en interventies ontwikkeld, die gerelateerd zijn aan opvoedingsproblematiek en een integrale aanpak voor de situatie van moeder en kinderen. Het succes van de samenwerking tussen de Blijf Groep en Altra is dat het aanbod van beide partners op elkaar is afgestemd. Verder zitten er geen dubbelingen in het aanbod en weten en erkennen beide partijen elkaars kwaliteiten.

Gezien de doelgroep van de vrouwenopvang is bekend dat niet alleen moeder veel heeft meegemaakt maar dat ook kinderen groot risico lopen op trauma's¹. Een crisisperiode vraagt veel van moeder en kinderen, maar medewerkers zien wel dat kinderen in de opvang stabiliseren, waarna hulpverlening kan worden ingezet. Alle kinderen hebben te maken gekregen met geweld in het gezin. Voor deze kinderen is veel inzet nodig om hen te helpen hun trauma's te verwerken en gezond op te groeien. Bijkomend risico voor deze kinderen is ook dat zij, in hun verdere leven, geweld zullen blijven tegenkomen. Vanwege de problematiek wordt in eerste instantie ingezet op traumabehandeling. De visie is dat dit een voorwaarde is voor verdere groei; als een trauma onvoldoende verwerkt is, kunnen kinderen onvoldoende verder leren.

3.1.3 Faciliteiten

Elke cliënte heeft een eigen kamer (studio) beschikbaar met haar gehele gezin. De douche wordt gedeeld met één ander gezin. De opvanglocatie kent hiermee wel haar beperkingen. Zo is er ook een gedeelde keuken waar elk gezin een kooktoestel en kastjes tot de beschikking heeft. Het delen van deze faciliteiten is niet ideaal, maar de huidige opvanglocatie biedt geen andere mogelijkheden. Op langere termijn wordt gezocht naar een andere opvanglocatie die meer privacy biedt voor de gezinnen in opvang.

In de vrouwenopvang in Haarlem is ruimte beschikbaar voor kinderen; één voor de allerkleinsten en één voor de iets oudere kinderen. Deze ruimten zijn vergelijkbaar met faciliteiten in een kinderdagverblijf en echt ingericht voor de kinderen. In de praktijk zijn er niet veel jongeren woonachtig in de Haarlemse vrouwenopvang, waardoor er op dit moment nog geen andere faciliteiten nodig zijn voor deze doelgroep.

3.1.4 Wat mist er nog?

Gezinnen in de Haarlemse vrouwenopvang stromen niet alleen uit naar Haarlem, maar kunnen in heel het land terecht komen. Een deel van de gezinnen stroomt uit binnen Haarlem. Voor deze gezinnen is een warme overdracht naar het lokale Sociaal Wijkteam (verder: SWT) en het Centrum voor Jeugd en Gezin Kennemerland (verder: CJG) van groot belang, om samen te werken aan duurzame stabiliteit. De vrouwenopvang geeft aan dat een gezin in principe wordt overgedragen aan het SWT in de wijk waar ze komen te wonen. In de praktijk landen de meeste gezinnen in Schalkwijk. De samenwerking met het betrokken SWT lijkt in deze wijk goed te lopen, waardoor een warme overdracht mogelijk is. Het blijft echter lastig om deze warme overdracht vroegtijdig te starten omdat tijdens de periode in de vrouwenopvang lang onduidelijk is waar een gezin naar toe zal verhuizen.

Voor de kinderen is de warme overdracht minder eenduidig, en kan de samenwerking tussen partners verbeterd worden. De betrokken jeugdhulpverlener van Altra blijft soms betrokken als het hulpverleningstraject nog niet is afgerond. Na afronding van het hulpverleningstraject vindt geen standaard overdracht plaats naar een CJG coach, alhoewel de risico's om gezond op te groeien voor deze kinderen ook op de lange termijn blijven bestaan. Bij afronding van een behandeling, maar ook bij verhuizing vanuit de vrouwenopvang naar een Haarlemse wijk, is een warme overdracht naar het CJG wenselijk en noodzakelijk.

De vrouwenopvang heeft slechts een minimale buitenruimte waar zowel de vrouwen als kinderen kunnen ontspannen en spelen.

¹ Bron: Kenniscentrum-kjp.nl/ouders-jongeren/trauma-kindermishandeling

3.1.5 Aanvullende afspraken

1. Gezien de specifieke doelgroep in de vrouwenopvang zijn lokale afspraken alleen niet altijd voldoende. Vrouwen en kinderen verhuizen naar verschillende gemeenten in het land en niet alleen in Haarlem. De afspraken met meeste gemeenten lopen goed. Ook de benodigde urgentieverklaringen voor een woning lopen in de praktijk goed. Wel is aangegeven dat het opstarten van een traject schulddienstverlening moeizaam verloopt, met name omdat er pas gestart kan worden indien bekend is waar cliënte en kinderen gaan wonen nadat zij uit de opvang zijn vertrokken. Helaas wordt hierdoor in de praktijk (te) laat gestart met schulddienstverlening, waardoor schulden verder oplopen. Dit is echter een landelijk probleem, erkend door de Nationale Ombudsman, waar hopelijk op landelijk niveau een oplossing voor wordt gevonden.²

2. *Inzet jeugdhulp op opvanglocatie van de vrouwenopvang met nieuwe partner (afronding implementatie in 2019)*

In de afgelopen periode hebben de gemeente Haarlem, Blijf Groep en het CJG elkaar diverse keren gesproken over de inzet van specialistische jeugdhulp voor de cliënten met kinderen die Blijf Groep in zorg heeft. Altra is sinds 2018 in de jeugdhulpregio niet meer gecontracteerd als aanbieder van specialistische jeugdhulp. De gemeente Haarlem heeft de Blijf groep en CJG de opdracht gegeven om het specialistische jeugdhulpaanbod, zoals dat nu door Altra binnen Blijf groep Haarlem wordt uitgevoerd, samen op te pakken en verder door te ontwikkelen. Hiervoor is budgettaire ruimte beschikbaar gemaakt in het prestatieplan CJG 2019.

Doelstelling is dat kinderen in de Blijf Groep al tijdens hun verblijf in de opvang de (specialistische) jeugdhulp krijgen die zij nodig hebben. Die hulp is zo georganiseerd dat hij op opvanglocatie, op maat en direct beschikbaar is. Uitgangspunten en kaders worden gevormd door de in de afgelopen jaren door Altra en Blijf groep ontwikkelde methodiek en de randvoorwaarden die zijn opgenomen in het initiatiefvoorstel ter verbetering van hulp aan kinderen in de vrouwenopvang en maatschappelijke opvang. Het CJG en de Blijf Groep hebben de jeugdhulp opnieuw vormgegeven, binnen de gestelde uitgangspunten en kaders. Een belangrijke meerwaarde is dat door de inzet van het CJG de aansluiting aan de voor- en achterkant van de opvangperiode beter geborgd. Via het CJG kan bijvoorbeeld ambulante ondersteuning worden ingezet en bij uitstroom uit de opvang binnen de regio's Zuid-Kennemerland en de IJmond kan het CJG ondersteuning blijven bieden aan de vrouw en haar kind(eren), zo lang als nodig is.

De hulp wordt tijdens de opvangperiode, *in huis en door vaste, bekende personen* geboden door medewerkers van het CJG (bekende gezichten).

1. De samenwerkingsrelaties tussen de diverse disciplines in huis zijn duidelijk.
2. De CJG-medewerkers hebben expertise op het gebied van de doelgroep en thema's van de Blijf groep. Kennisoverdracht hierop vindt plaats door Altra.
3. CJG-medewerkers brengen specialistische deskundigheid in op de volgende terreinen:
 - a. Basis diagnostiek
 - b. Hechting en hechtingsinterventies (NIKA)
 - c. Trauma en traumabehandeling, waaronder EMDR
 - d. Methodisch werk aan veiligheid
 - e. Systeem- en gezinsgericht werk
4. Er is ter aanvulling op het aanbod op opvanglocatie tijdig toegang tot hoog-specialistische hulp bij gecontracteerde jeugdhulpaanbieders.

Het CJG draagt aan dit resultaat bij door de vaste inzet van:

- Hbo-gechoolde CJG coach
- CJG-Gedragswetenschapper -postmaster/kortere interventies/NIKA (jeugdinterventie die zich richt op kinderen (en hun ouders) van 9 maanden tot 6 jaar die een verhoogd risico lopen op

² Onderzoek Vrouwen in de knel, Nationale Ombudsman, Rapportnummer 2017/075

gedesorganiseerde hechting of signalen laten zien van verstoord hechtingsgedrag. Doel is het voorkomen of verminderen van gedesorganiseerde hechting).

Via het CJG is ook andere specialistische inzet in te roepen. Met het oog op snelle beschikbaarheid van deze hulp worden er in de komende periode afspraken gemaakt met het Kinder- en Jeugdtraumacentrum van Kenter Jeugdhulp (KJTC) en de gemeente over de directe en specialistische behandeling op opvanglocatie.

De komende tijd vindt kennisoverdracht van Altra naar het CJG plaats. Uitgangspunt is dat de inzet van Altra pas eindigt als de zorg en begeleiding binnen de gestelde uitgangspunten en kaders gewaarborgd is.

3. *Bespreking initiatiefvoorstel en verbetervoorstel met de IJmondgemeenten (2^e kwartaal 2019)*

Vervolgstep is om ook met de collega's van de IJmondgemeenten, die verantwoordelijk zijn voor hulp aan kinderen in de vrouwenopvang, te spreken over de aanbevelingen uit het initiatiefvoorstel en de afspraken die naar aanleiding daarvan zijn gemaakt voor het verbetervoorstel. Dit met als doel om de hulp aan kinderen in de vrouwenopvang daar ook zo goed mogelijk te borgen.

3.2 Maatschappelijke opvang Haarlemmermeer

3.2.1 Opvanglocatie

De maatschappelijke opvang Haarlemmermeer in Hoofddorp is een voorziening voor dakloze gezinnen met kinderen, die psychiatrische en/of psychosociale problematiek hebben en tot de OGGZ groep (openbare geestelijke gezondheidszorg) behoren. Deze gezinnen zijn onvoldoende in staat om zelfstandig verbetering in hun situatie aan te brengen. De kortdurende opvang (in principe zes maanden) richt zich op zorg en/of hersteltrajecten van de gezinnen om zo spoedig mogelijk te voorzien in een zo zelfstandig mogelijk bestaan. De maatschappelijke opvang is bedoeld voor gezinnen uit de regio's IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Woonbegeleiding wordt op opvanglocatie geboden door RIBW K/AM (Regionale Instelling voor Beschermd Wonen Kennemerland, Amstelland en de Meerlanden).

3.2.2 Hulp aan kinderen

Binnen de maatschappelijke opvang Haarlemmermeer is *er geen vanzelfsprekend aanbod* voor kinderen. Er is bij de intake aandacht voor alle gezinsleden, maar er wordt niet individueel met de kinderen gesproken. Sommige ouders en/of kinderen nemen, al eerder gestarte, hulpverlening mee naar de opvanglocatie in Hoofddorp, waardoor er wel sprake is van continuïteit. De inzet vanuit RIBW K/AM is bedoeld voor het gezin. De medewerkers op de opvanglocatie bieden begeleiding aan de gezinnen, geen behandeling.

Sinds 2018 is er sprake van extra inzet van een gedragswetenschapper op de locatie. Voorheen was er twee uur per week een gedragswetenschapper beschikbaar. Nu is dat acht uur per week. Met gemiddeld 30 gezinnen, inclusief kinderen, is dit niet toereikend volgens RIBW K/AM.

Ook zet RIBW K/AM in op de groepsdynamiek tussen de verschillende gezinnen. Hierdoor blijft er weinig geld en ruimte voor individuele begeleiding van kinderen over. Omdat vanuit de locatie alleen wordt toegeleid naar zorg is *er geen sprake van ondersteuning op opvanglocatie* specifiek voor de kinderen. Er zijn een aantal speelochtenden op opvanglocatie waar het MeerTeam van Hoofddorp bij aanwezig is. Daarnaast is er nauwe samenwerking vanuit RIBW K/AM met de GGD, huisartsen, Kabouterhuis en MeerTeam.

De medewerkers van RIBW K/AM zijn in oorsprong niet geschoold in jeugdhulpverlening maar als maatschappelijk hulpverlener. Wel is ingezet op verbetering van gesprekstechnieken om met kinderen te communiceren met behulp van het groepsaanbod 'Tijd voor Toontje' (initiatief van de Blijf Groep). De wens om kinderen centraal te stellen is sterk, maar medewerkers geven aan dat zij zich onvoldoende vertrouwd voelen om gesprekken met kinderen te voeren, en *onvoldoende kennis hebben*

om hulpverlening op opvanglocatie te bieden. Medewerkers onderkennen hiermee de grenzen van hun standaard aanbod, en schakelen andere partijen in om bij te springen waar nodig, zoals opvoedingsondersteuning dat geboden wordt door Meerwaarde. Daarnaast wordt aangegeven dat het tijd vergt om vertrouwen op te bouwen met kinderen. Daarmee wordt impliciet aangegeven dat men probeert niet te *wachten op kindsignalen*, maar dat dit in de praktijk wel voorkomt.

Om zorg te dragen dat de kinderen goed worden geleid naar de juiste ondersteuning en hulpverlening indien nodig, is er vanuit MO/ BW extra budget beschikbaar gesteld per 1 juli 2018. Dit komt neer op één uur per gezin per week, met een totaal van 30 uur per week. Afspraak is dat binnen deze tijd de juiste indicatie moet worden bepaald en moet worden overgedragen naar de jeugdhulpaanbieder. RIBW K/AM heeft ervoor gekozen om van dit budget een “woonbegeleider plus” aan te stellen die ter plaatse begeleiding geeft aan het gezin als geheel en opvoedingsondersteuning biedt. Deze woonbegeleider is niet werkzaam bij alle gezinnen tegelijk, maar heeft steeds een aantal gezinnen onder zich; doorgaans degenen met de meest ingewikkelde problematiek. Deze gezinnen worden door de persoonlijk begeleiders aangedragen. De woonbegeleider heeft een grote signalerende functie als het gaat om het welzijn van de kinderen. Ook richt zij zich op praktische ondersteuning en gezondheid. RIBW K/AM ziet door deze inzet verbetering in het contact met de gezinnen. De gezinnen die eerst iets afhoudender waren, stellen zich nu meer open door extra aandacht die er voor hen is. Daardoor wordt (jeugd)hulp ook eerder aanvaard. De gezinnen, worden elke twee weken in een intern overleg besproken. Daar worden ook de kindsignalen besproken. De persoonlijk begeleider van het gezin leidt vervolgens toe naar jeugdhulp, indien nodig.

RIBW K/AM heeft zelf *geen expertise op het gebied van trauma, hechting en geweld* bij kinderen. Mocht deze expertise nodig zijn, wordt er vaak doorverwezen naar Kenter Jeugdhulp of naar het MDCK (Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling Kennemerland). Daarbij wordt aangegeven dat begeleiding van kinderen met een trauma op deze wijze niet optimaal is. De regieondersteuning voor een gezin en voor de begeleiding van kinderen in een gezin is niet altijd eenduidig of goed ondervangen. De inzet van *beperkte gezichten* is hiermee ook niet mogelijk, omdat er veel externe partners worden ingeschakeld, die niet altijd continu op opvanglocatie aanwezig zijn. Daarbij zijn er ook soms partners betrokken uit Hoofddorp (MeerTeam) en na verhuizing mogelijk weer een andere lokale partij (bijv. CJG).

Bij de overdracht van gezinnen naar Haarlem - vaak naar een contingent woning – blijft RIBW K/AM nog twee jaar betrokken bij het gezin en biedt RIBW K/AM zelf begeleiding op alle leefgebieden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van vaste medewerkers voor Haarlemse gezinnen wat zorgt voor continuïteit van contactpersonen in de begeleiding van gezinnen. Indien gezinnen terugverhuizen naar Haarlem, wordt daarnaast ook het CJG ingeschakeld voor verdere begeleiding en voortgang van begeleiding, ook als het traject met RIBW K/AM stopt.

Verbeterpunt die al is ingezet voor gezinnen die terug verhuizen naar Haarlem: voor gezinnen die vanuit Hoofddorp naar Haarlem terug verhuizen en in een contingent woning terecht komen, kan hulpverlening continueren, en hoeft niet te worden gewacht op een nieuwe beschikking. Die kan met terugwerkende kracht worden ingezet, waardoor er geen onnodige tijd wordt verloren gaat.

3.2.3 Faciliteiten

Er is een ruime tuin aanwezig, inclusief speelplekken. Elk gezin heeft een eigen appartement tot de beschikking, inclusief twee slaapkamers waardoor ook de privacy van de kinderen beter gewaarborgd wordt. Daarnaast is er een ruime gedeelde woonkamer. Op het moment van spreken werd er op opvanglocatie ook gekeken naar een extra plek specifiek voor jongeren, bijvoorbeeld een computerhoek.

3.2.4 Wat mist er nog?

Hoewel medewerkers geschoold zijn om het contact met kinderen te verbeteren, er extra inzet van een gedragswetenschapper is gerealiseerd de woonbegeleider plus is aangesteld die een sterke signalerende functie heeft, geven medewerkers van de maatschappelijke opvang aan dat zij geen

specialist zijn in opvoedondersteuning en begeleiding van kinderen. RIBW K/AM wil graag meer specifieke aandacht hebben voor de kinderen, bijvoorbeeld door het hebben van gesprekken met hen alleen en het bieden van begeleiding en ondersteuning voor hen op de locatie. Binnen de huidige budgetten ziet RIBW K/AM daartoe echter geen mogelijkheid.

Een mogelijkheid is een extra medewerker op deze opvanglocatie in te zetten die ambulante begeleiding kan bieden op opvanglocatie, dat kan een medewerker van RIBW K/AM zijn maar dat kan bijvoorbeeld ook door extra inzet van het MeerTeam en/of CJG Kennemerland. Vanuit RIBW K/AM bestaat de wens om een pedagogisch medewerker aan te nemen die deze rol kan vervullen.

RIBW K/AM geeft aan dat kinderen net zo veel recht op zorg en begeleiding hebben en dat dit in de vrouwenopvang meer vanzelfsprekend is. Er bestaat een grote wens voor meer trainingen voor alle leeftijden, voor ouders én kinderen.

De samenwerking met Veilig Thuis vraagt aandacht in de praktijk. RIBW K/AM signaleert dat, hoewel de doelgroep getraumatiseerd is en ouders vaak (tijdelijk) niet in staat zijn tot opvoeden, de samenwerking met Veilig Thuis geen vanzelfsprekende is. Zo wordt door RIBW K/AM bijvoorbeeld het signaal gegeven dat Veilig Thuis zich minder actief opstelt, zodra een gezin geplaatst is in de opvang.

Hoewel de regio's Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer afspraken met elkaar hebben gemaakt via het Protocol Maatschappelijke Opvang over de in- en uitstroom in de maatschappelijke opvang, bestond ten tijde van de interviews het beeld dat er bij de samenwerking met betrokken gemeenten in de regio, bij de overgang van een gemeente naar de maatschappelijke opvang maar ook de verhuizing terug naar de gemeente geen sprake was van een warme overdracht. Uitkeringen, huisvesting en beschikkingen vanuit de Wmo zouden onvoldoende worden afgestemd waardoor er financiële gaten kunnen vallen en/of gaten in de ondersteuning. Zo kon een Haarlems gezin dat richting maatschappelijk opvang verhuist de eigen uitkering niet meenemen, waardoor er direct schulden kunnen ontstaan. Gezien de doelgroep is het wenselijk dat er een integrale aanpak is voor deze gezinnen, zodat er geen onnodige problemen ontstaan. Het voorstel is dat er, bij aanmelding van een gezin bij het Brede Centrale Toegang voor de maatschappelijke opvang ook gelijk een aanvraag wordt gedaan bij Sociale Zaken voor benodigde voorzieningen. Daarnaast moet de overdracht van gezinnen tussen de verschillende gezinnen in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer niet voor onnodige vertraging zorgen rondom uitkeringen, huisvesting en beschikkingen.

3.2.5 Aanvullende afspraken

1. Sinds 1 juli 2018 zijn er door de gemeente nieuwe contracten afgesloten met de zorgaanbieders ten aanzien van de dakloze gezinnen. Het volgende is afgesproken:
 - Vanuit de gemeente ontvangt de RIBW K/AM een standaard financiering voor begeleiding van het gezin. Hierdoor kunnen gezinnen altijd terugvallen op directe zorg en ondersteuning.
 - Hiernaast ontvangen alle OGGZ gezinnen trajectbegeleiding. Dit is een totaalbedrag voor de hele opvanglocatie (gemiddeld drie uren per gezin). Voor deze gezinnen is afgesproken dat de cliënt (het gezin) trajectbegeleiding ontvangt met als uitgangspunt drie (tot maximaal zes) maanden waarbij de cliënt en zijn trajectbegeleider onderzoeken welke doelen de cliënt stelt en welke ondersteuningsvragen daarbij horen en gaan hiermee aan de slag. Het doel is dat de cliënt binnen drie (maximaal zes) maanden doorstroomt naar de voor hem/haar juiste vervolgplek (dat kan zijn; zelfstandig wonen, Beschermd Wonen of een beschermende woonomgeving). De cliënt start samen met de trajectbegeleider al in de opvang met zijn ontwikkelingstraject. De vervolgplek kan ook een "tussenvoorziening" van de opvang zijn. Op deze opvanglocaties worden cliënten begeleid naar zelfstandig wonen. Een directe uitstroom naar een zelfstandige woning vanuit de opvang is dan nog een te grote stap. De trajecten die cliënten op deze tussenvoorzieningen voortzetten, hebben tot doel een cliënt voor te bereiden op zelfstandig wonen.
 - Naast de trajectbegeleiding ontvangt RIBW K/AM per 1 juli 2018 een vergoeding om vanuit de opvanglocatie kinderen goed te kunnen begeleiden richting jeugdhulp en ondersteuning door de RIBW K/AM op de opvanglocatie (gemiddeld 1 uur per week). De ondersteuning is vooral gericht op het (tijdig) betrekken van professionals uit het jeugddomein. Door deze professionals

moet de daadwerkelijke begeleiding van de kinderen plaats vinden. Partners met expertise worden steeds beter gevonden.

2. Structureel vindt afstemming plaats over inzet en voortzetting van hulp aan de kinderen in de maatschappelijke opvang door jeugdhulpaanbieders. Als kinderen in de maatschappelijke opvang wonen is het juist van belang dat de bestaande jeugdhulp voortgezet wordt, gedurende het verblijf in de opvang en dat goede afstemming plaatsvindt met RIBW K/AM. Er wordt gemonitord hoe hier uitvoering aan wordt gegeven en of de gemaakte afspraken moeten worden bijgesteld of herzien.
3. Verder vindt structureel afstemming in plaats met de Haarlemmermeer om continuïteit van zorg aan gezinnen te waarborgen.
4. Tussen de instellingen die opvang bieden en Veilig Thuis worden afspraken gemaakt om te zorgen voor adequate inschatting van de veiligheid van deze extra kwetsbare gezinnen (2^e kwartaal 2019).
5. Binnen de Brede Centrale Toegang is een pilot afgerond waarin klantmanagers van Werk en Inkomen meedraaien met de BCT. Deze pilot was een succes en is inmiddels omgezet naar een structurele werkwijze. In het algemeen constateren is geconstateerd dat dankzij de pilot dak- en thuislozen beter, sneller en meer maatwerkgericht worden geholpen bij hun aanvraag voor een briefadres en uitkering. Ook is het mogelijk geworden om een voorschot te verlenen.
6. Om gaten in de ondersteuning vanuit Wmo tegen te gaan wordt bij verhuizing naar een andere gemeente altijd aan de cliënt worden gevraagd of het dossier overgenomen mag worden door de andere gemeente. Er hoeft dan niet opnieuw een onderzoek gedaan te worden en de ondersteuning blijft dan in principe gelijk.

3.3 Maatschappelijke opvang Velservoort

3.3.1 Opvanglocatie

Het gebouw Velservoort is, naast een nachtopvang voor dakloze alleenstaanden, in gebruik als opvang van economisch dakloze gezinnen met ondersteuning van HVO Querido. Door HVO Querido is aangegeven dat het niet altijd slechts om economisch dakloze gezinnen gaat, maar dat vaak ook blijkt dat sprake is van OGGZ-problematiek. De kinderen wonen soms deels ook bij een van de ouders die nog wel een woning heeft. De opvang is meestal niet minder dan zes maanden, maar een jaar gemiddeld (vaak wel 14 tot 16 maanden).

3.3.2 Hulp aan kinderen

In de maatschappelijke opvanglocatie de Velservoort is hulpverlening *vanzelfsprekend en ondersteunend* van aard. De eerste hulp en ondersteuning wordt *op opvanglocatie* geboden door het SWT (verder: SWT), CJG Kennemerland (verder: CJG) en de twee medewerkers van HVO Querido die daar vast werken (één maatschappelijk werker, één persoonlijk begeleider). Zowel het CJG als het SWT zijn niet constant op de opvanglocatie aanwezig, maar hebben wel intakegesprekken en spreekuren.

Binnen een week na binnenkomst vindt een tweede intakegesprek – na de eerste met HVO Querido voor praktische zaken binnen de Velservoort - plaats van het gezin met het SWT, HVO en het CJG. Uit deze gezamenlijke intake volgt een plan van aanpak voor het gezin, in het kader van één gezin, één plan, één regisseur. Er worden afspraken gemaakt over wie wat doet en men houdt elkaar tussentijds op de hoogte van vorderingen. De partijen lijken zich in de praktijk nog met name te richten op uitvoering van het eigen deel van het plan van aanpak

Na de gezamenlijke intake heeft het gezin in ieder geval drie gesprekken met een CJG coach, ongeacht of het gezin wel of geen vraag heeft voor het CJG of ondersteuning nodig heeft van het CJG. Eén keer per maand komen alle partijen, inclusief het gezin, bij elkaar om te bespreken hoe het gaat met het gezin en worden de afspraken geëvalueerd en worden afspraken gemaakt over het vervolg. Na de drie gesprekken tussen de CJG coach en het gezin wordt besproken of het gezin nog een vraag heeft voor het CJG en/of ondersteuning nodig heeft van het CJG. Zo ja, dan blijft het CJG betrokken, zo niet, dan sluit het CJG af, tenzij er zorgen zijn over de veiligheid van de kinderen. Als dat het geval is

wordt dit besproken met alle betrokkenen (waar nodig ook met Veilig Thuis) en wordt samen het met het gezin een plan gemaakt om de veiligheid te waarborgen.

Recent is afgesproken dat het SWT voortaan vrijwel de hele vrijdag aanwezig is. Er worden dan vaste afspraken en inloopsprekuren gehouden. Dit kan betekenen dat de persoonlijk begeleiders van HVO zich minder bezig hoeven te houden met 'regelzaken' en er dus meer aandacht kan zijn voor de gezinnen en kinderen.

Elke woensdag wordt daarnaast een spreekuur voor de kinderen en ouders gehouden, waarbij het CJG aanwezig is. Veel vragen van kinderen kunnen hier worden beantwoord. Er vindt afstemming plaats tussen het SWT, CJG coaches, CJG spreekuurhouder en HVO Querido woonbegeleiders om onduidelijkheid te voorkomen en een eenduidig beeld te hebben voor de gezinnen. Indien meer nodig is, vindt *doorverwijzing naar breder aanbod*, ondersteuning en hulp plaats, zoals bijvoorbeeld specifieke expertise op gebied van trauma, hechting en geweld die intern niet beschikbaar is (vaak via Kenter Jeugdhulp). Gezien de omvang van de doelgroep, met een gemiddelde van 20 gezinnen en evenveel kinderen, is dit spreekuur echter te kort om het gezin en de kinderen voldoende aandacht te geven en ruimte om in gesprek te gaan.

Inmiddels zijn er ook nog twee momenten per week waarop de twee persoonlijk begeleiders een spreekuur houden voor de kinderen. Zij zijn maatschappelijk werkers en hun expertise bevindt zich van oorsprong niet op kinderen. Elke dinsdag organiseert DOCK daarnaast een koffie uur georganiseerd voor de ouders waarbij met name de moeders komen, waar het CJG ook een keer per maand bij aan probeert te sluiten om vroegtijdig signalen te kunnen opvangen.

Er wordt een *zo beperkt aantal mogelijk 'gezichten'* ingezet die vertrouwd raken. Binnen de opvang zijn het steeds dezelfde werkers die zichtbaar zijn, zowel van HVO Querido, als het CJG en het SWT. Gezinnen verhuizen na hun tijd in de opvang niet altijd terug naar hun oude woning. Soms vinden ze een woning in een ander stadsdeel of andere gemeente. Waar mogelijk verhuist de CJG-coach van het gezin met het kind mee, maar er vindt ook geregeld overdracht plaats binnen het CJG tussen de verschillende wijken in Haarlem. Om de warme overdracht te borgen wordt vroegtijdig kennisgemaakt met de nieuwe coach. Indien verhuisd wordt naar een andere gemeente, vindt warme overdracht plaats, naar het wijkteam aldaar. Bewoners die ondersteuning krijgen van het SWT, krijgen twee vaste medewerkers van team Noord-Zuid. Indien naar een ander stadsdeel of gemeente verhuisd vindt warme overdracht plaats naar een ander SWT.

Met de directe inzet van het CJG en de tweede intake die met elk gezin plaatsvindt, wordt ondervangen dat *niet wordt gewacht op kindsignalen*. Tegelijkertijd is door HVO Querido aangegeven dat kindsignalen niet altijd gelijk zichtbaar zijn omdat het tijd kost voordat gezinnen en kinderen zich voldoende veilig voelen in de opvang. Rust en een vertrouwensband opbouwen gaat daaraan vaak vooraf.

3.3.3 Faciliteiten

Er is een natuurtuin gerealiseerd met dieren, kruiden, speelattributen, nieuwe beplanting en gras. In het gebouw zelf is een studeerkamer beschikbaar en is een nieuwe ruime gezins-/puberkamer ingericht. Van de gezamenlijke ruimtes wordt 's avonds wel gebruik gemaakt. Voor het gezin zijn geen aparte slaapvertrekken beschikbaar, het gezin heeft een studio ter beschikking.

Voor een gezin met oudere kinderen is dit gezien privacy geen ideale situatie.

3.3.4 Wat mist er nog?

De medewerkers van HVO Querido geven aan dat het wenselijk is dat er constant twee persoonlijk begeleiders beschikbaar zijn, om het overzicht en de bereikbaarheid voor alle gezinnen beschikbaar te houden. Momenteel wordt één van de medewerkers nog te vaak ingezet bij de nachtopvang van HVO Querido die in hetzelfde pand zit, waardoor er maar één persoonlijk begeleider beschikbaar is voor alle gezinnen. Afstemming en samenwerking tussen de medewerkers wordt hier ook door bemoeilijkt, terwijl dat juist als essentieel wordt ervaren. De gezinnen zijn kwetsbaar en hebben vertrouwen en zorg nodig. Daarnaast was betrokkenheid van het SWT in het begin van 2018 nog niet optimaal, waardoor de medewerkers van HVO Querido veel praktische zaken oppakten voor gezinnen die mogelijk ook door

SWT hadden kunnen worden opgepakt. De medewerkers van HVO Querido zouden deze ruimte liever willen gebruiken om zorg in te zetten, signalen op te kunnen vangen en te kunnen controleren of hulpverlening goed wordt uitgevoerd. HVO Querido heeft hiertoe een aanvraag ingediend bij de gemeente (inzet trajecten HVO Querido).

Een aandachtspunt voor de hulpverlening aan kinderen is dat er geen behandeling op opvanglocatie plaatsvindt. Het CJG begeleidt wel op de opvanglocatie; de meeste gesprekken met de gezinnen worden gevoerd op de opvanglocatie. Er zijn op dit moment vijf gezinscoaches betrokken vanuit het CJG die elk hun eigen gezinnen begeleiden binnen de Velservoort. Er ligt een wens om ook een POH-er (Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg), gedragswetenschapper of psycholoog standaard op de opvanglocatie te hebben zodat er voldoende aandacht is voor de hulpvragen van een kind. De ernst van de problematiek van de kinderen moet niet worden onderschat, deze is niet altijd gelijk zichtbaar en vraagt specifieke expertise om hier alert op te zijn.

Ook wordt aangegeven dat integrale samenwerking tussen de partners (in ieder geval SWT, CJG en HVO Querido) nog vaak ontbreekt. Hoewel er een gezamenlijke intake plaatsvindt waar een gezamenlijk plan uit volgt wordt na de intake nog te veel 'uiteen gegaan' en vindt onderverdeling plaats binnen het plan. Om dit te verbeteren worden zowel de CJG-coaches als de SWT medewerkers werkzaam in de Velservoort getraind in het werken met gedragen plannen en een heldere regioondersteuning voor het gezin.

Medewerkers van HVO Querido geven aan dat regiobinding een probleem is voor de opvanglocatie Velservoort, waardoor gezinnen langer blijven dan noodzakelijk. De afspraak is dat er wordt teruggekeken in de woongeschiedenis met welke regio een gezin binding heeft, en indien er sprake is van regiobinding de desbetreffende regio het gezin opvangt. Echter, in de praktijk wordt ervaren dat er niet altijd acceptatie is om een gezin op te vangen. Dat speelt landelijk, maar ook binnen de regio Kennemerland. Medewerkers geven bijvoorbeeld aan dat er met gemeenten in de regio Kennemerland al niet eenvoudig is samen te werken om gezinnen op te nemen, waardoor er veel dichte deuren ontstaan.

Medewerkers van HVO Querido geven aan dat er binnen de geen directe lijn bestaat met afdeling werk en inkomen, terwijl dat zo gewenst is om snel te kunnen schakelen. Een directe lijn met werk en inkomen is met name wenselijk voor situaties waarin geen sprake is van een uitkering - dus geen klantmanager betrokken is - maar de ouder(s) werk hebben, maar niet over voldoende middelen beschikken om hun nieuwe woonruimte in te richten. Zij kunnen aanspraak maken op inrichtingskosten van de gemeente. Voor snelle uitstroom uit de maatschappelijke opvang en het belang van het zo snel mogelijk weer een (zo) zelfstandig (mogelijk) bestaan op te bouwen is het van belang dat dit proces een korte doorlooptijd heeft. Daardoor is snel weer een unit beschikbaar voor een volgend dakloos gezin. Het is wenselijk dat hier op gemeentelijk niveau afspraken over worden gemaakt.

Daarnaast geven medewerkers van HVO Querido het signaal af dat, hoewel gezinnen economisch dakloos zijn, er voor de meerderheid van de gezinnen ook sprake is van OGGZ problematiek. Dit wordt vaak pas inzichtelijk als het gezin al in de opvang woont. De vraag is of de doelgroep van opvanglocatie Velservoort op papier een andere is dan die in werkelijkheid verblijft op de opvanglocatie, en of hiermee de ondersteuning en begeleiding van de gezinnen niet anders (zwaarder) moet ingericht. Indien HVO Querido cliënten ervaart met OGGZ-problematiek, zorgt HVO Querido ervoor dat herintake plaatsvindt bij de Brede Centrale Toegang (BCT). Indien de OGGZ-problematiek is vastgesteld, kunnen de gezinnen daarna in de MO Haarlemmermeer worden geplaatst. De wachttijd voor de MO Haarlemmermeer is meestal vrij kort. Hierop wordt toegezien door de gemeente Haarlem vanuit haar regiefunctie.

Een nauwere samenwerking tussen de beide opvanglocaties kan resulteren in passend aanbod en een passende plek voor gezinnen. HVO Querido heeft een belangrijke signaalfunctie op de lengte van de verblijfsduur en signalering of de gezinnen op de juiste plek wonen. Nu de gemeente Haarlem vanuit haar regiofunctie regie voert over de MO Haarlemmermeer, kan worden verwacht dat steeds beter wordt samengewerkt. Dit is een vast agendapunt tijdens de contractgesprekken met de gemeente.

3.3.5 Aanvullende afspraken

1. Afgesproken is dat maandelijks per gezin met alle betrokken partijen en het gezin een overleg wordt gehouden om de hulpafstemming scherp te houden. Hier worden ook de ouder en kindsignalen besproken.
2. Tussen de instellingen die opvang bieden en Veilig Thuis worden afspraken gemaakt om te zorgen voor adequate inschatting van de veiligheid van deze extra kwetsbare gezinnen (2^e kwartaal 2019).
3. Het SWT heeft zelf al aanvullende afspraken gemaakt om vanuit team Noord-Zuid elke vrijdag een spreekuur te bemannen. Er loopt parallel aan dit verbetervoorstel een evaluatie over de samenwerking tussen CJG en SWT waar mogelijk ook aanvullende afspraken uit voort komen. Medio april-mei vindt een evaluatie plaats.
4. Binnen de Brede Centrale Toegang is een pilot afgerond waarin klantmanagers van Werk en Inkomen meedraaien met de BCT. Deze pilot was een succes en is inmiddels omgezet naar een structurele werkwijze. In het algemeen constateren is geconstateerd dat dankzij de pilot dak- en thuislozen beter, sneller en meer maatwerkgericht worden geholpen bij hun aanvraag voor een briefadres en uitkering. Ook is het mogelijk geworden om een voorschot te verlenen.
5. Om gaten in de ondersteuning vanuit Wmo tegen te gaan wordt bij verhuizing naar een andere gemeente altijd aan de cliënt gevraagd of het dossier overgenomen mag worden door de andere gemeente. Er hoeft dan niet opnieuw een onderzoek gedaan te worden en de ondersteuning blijft dan in principe gelijk.
6. De signaalfunctie die HVO Querido heeft ten aanzien van onder andere de lengte van de verblijfsduur is één van de onderwerpen waarop de gemeente Haarlem regie voert en deze wordt besproken tijdens de contractgesprekken die elk kwartaal plaatsvinden.
7. Om snel te kunnen schakelen met de afdeling Werk en Inkomen is door HVO Querido een verbetervoorstel voor vooraanmelding inrichtingskosten en vaste contactpersonen ingediend. Inmiddels is afgesproken dat dit uitgevoerd gaat worden. Hierover worden op korte termijn nadere afspraken gemaakt (2^e kwartaal 2019).
8. Inmiddels is aan de wens van de medewerkers van HVO Querido voor het constant aanwezig zijn van twee medewerkers binnen voldaan. Er wordt geen medewerkers (meer) gedeeld met de nachtopvang.

4. Conclusie en aanbevelingen

Hoewel de drie opvanglocaties van vrouwen- en maatschappelijke opvang alle drie hun eigen specifieke doelgroep hebben, hebben de kinderen die er woonachtig zijn veel dingen gemeen. Een groot deel heeft een trauma opgelopen door mishandeling, door verwaarlozing, maar vooral omdat ze niet zonder risico of in een veilige situatie hebben kunnen opgroeien. Al deze kinderen vragen aandacht, en vragen extra hulp en ondersteuning omdat onderzoek heeft laten zien dat dat noodzakelijk is, en dat de groep zelf ook risico's loopt door wat ze op deze jonge leeftijd al hebben meegemaakt.

Hoewel de maatschappelijke opvang van oorsprong niet specifiek is ingericht voor kinderen, laten zowel de medewerkers van de Velservoort als van de MO Haarlemmermeer zien dat zij zich wel degelijk in willen zetten voor deze kinderen, maar dat de werkelijkheid is dat ze nog niet altijd de hoofdprioriteit vormen. Zij het door tijdgebrek, of door een gebrek aan kennis en kunde om in gesprek te gaan met kinderen en oog te hebben voor hun problematiek. Door te onderkennen dat niet alle kennis in huis is, is een belangrijke stap gezet. De kennis wordt er dan ook bij gehaald.

Elke opvanglocatie heeft verbeterpunten. Waar de vrouwenopvang goed in staat is om in de periode van opvang intensieve ondersteuning en begeleiding te bieden, zijn zij minder in staat aan te sluiten bij de partners in het lokale veld. Het lokale veld is daarentegen goed vertegenwoordigd in de maatschappelijke opvang Velservoort, die beperkt de expertise in huis heeft om met trauma's om te gaan. Ook in Hoofddorp ligt de expertise niet bij begeleiding van kinderen, maar worden partners met expertise steeds beter gevonden.

Een warme overdracht is op elke opvanglocatie cruciaal, en het zorgdragen voor zo min mogelijk verschillende gezichten blijft een uitdaging. Met name omdat deze gezinnen in een tijdelijke opvang zitten, in een tijdelijke opvanglocatie, waarna er verhuisd wordt na een meer duurzame opvanglocatie; een eigen plek. Hiermee is niet te voorkomen dat er meerdere partners betrokken zullen zijn in verschillende fases van begeleiding. Hoewel het de insteek is om zo min mogelijk partners te betrekken, zorgen verhuisbewegingen altijd voor een meervoud aan partners.

Naast de concreet gemaakte afspraken zijn er twee aanbevelingen te geven:

1. Introduceer in alle opvanglocaties (meer) het werken met gedragen plannen van de mensen/cliënten zelf waarbij betrokken worden gevraagd om mee te denken. Dit zijn niet alleen mensen uit de sociale omgeving van het gezin, maar ook mensen die wakker liggen van de situatie. De buurvrouw die overlast ervaart of de moeder van een vriendinnetje die ziet dat er iets niet klopt. Er ontstaat een andere kring, met andere oplossingen. Mensen blijven zo eigenaar van hun eigen situatie, in welke omstandigheden zij zich ook bevinden. Onderdeel van het gedragen plan van de mensen zelf is ook de inzet van hulpverlening en de rolverdeling die nodig is om de situatie voor het gezin te verbeteren. Voor de Velsperpoort en de vrouwenopvang is dit al meer een vanzelfsprekendheid omdat het CJG en het SWT daar al direct een rol hebben. Het SWT en het CJG kunnen regie-ondersteuning³ bieden ter bevordering van en in aanvulling op de regie van een persoon of huishouden in die specifieke situatie op basis van een door alle betrokkenen gedragen plan. Om de medewerkers van de opvanglocaties die nog niet getraind zijn in het werken met gedragen plannen te trainen, zullen de uitvoerende organisaties hiertoe worden aangespoord tijdens de accountgesprekken. In de tarieven is een opleidingsbudget opgenomen waarvan gebruik kan worden gemaakt.
2. Zet in de maatschappelijke opvang Haarlemmermeer meer in op specifieke aandacht voor de kinderen. De aandacht voor de gezinnen in deze maatschappelijke opvang is gericht op het gezin als geheel, terwijl de kinderen specifiek aandacht behoeven. Dit om zo bijvoorbeeld ook intergenerationele problematiek te stoppen. Het is wenselijk dat begeleiding kan worden geboden op de opvanglocatie, specifiek voor de kinderen. Om begeleiding van de kinderen in de maatschappelijke opvang Haarlemmermeer beter te borgen, wordt de komende periode gemonitord hoe de huidige inzet werkt en wordt onderzocht hoe dit verbeterd kan worden, binnen het bestaande budget.

In de periode tussen de vorming van het initiatiefvoorstel en het afronden van voorliggend verbetervoorstel is er veel gedaan om de hulp aan kinderen in de vrouwenopvang en maatschappelijke opvang te verbeteren. Er zijn concrete afspraken gemaakt die de situatie van de gezinnen verbeteren en daarmee ook die van de kinderen. Ook is er in toenemende mate specifieke aandacht voor de kinderen en zijn op de opvanglocaties de faciliteiten voor hen verbeterd. Met alle bovengenoemde afspraken en uitvoering van de aanbevelingen zet deze stijgende lijn zich naar verwachting voort.

5. Vervolg

Vanuit de wens om te leren en verbeteren, wordt in het 2e kwartaal van 2020 wordt opvanglocatie een evaluatief gesprek gepland met de uitvoerde organisatie, betrokken partners die ter plaatse werkzaam zijn en de betrokken beleidsmedewerkers en contractmanagers. Doel is om de te onderzoeken wat de stand van zaken is met betrekking tot hulp aan kinderen in de opvanglocaties en verdere afspraken te maken waar nodig.

³ Zie bijlage: Regieondersteuning door het Sociaal Wijkteam en het CJG

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
[Kies datum]

Tekst: [Naam],
Fotografie: [Naam],
Ontwerp: [Naam],
Drukwerk: [Naam]

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl